

BURHANETTİN DURAN

Türkiye'nin gücü ve niyeti

Ankara'nın [Libya](#) inisiyatifi Avrupa ve Ortadoğu başkentlerinde yeni bir [Türkiye](#) tartışması başlattı. Türkiye'nin giderek daha etkili bir güce dönüştüğünü kabul eden bu tartışmanın iki boyutu var. İlki, [Suriye](#)'den Libya'ya [Doğu Akdeniz](#) çevresinde güç denklemlerindeki somut değişime odaklanıyor. İkincisi ise niyetleri sorgulayan tam bir propaganda savaşı durumunda. Bu iki boyutu ayırıştırılmadan Türk dış politikasının son dönemdeki hamlelerini, kapasitesini ve niyetini anlamlandırmak mümkün olmaz.

2016'dan sonra Suriye ve [Irak](#)'ta uyguladığı pro-aktif güvenlik politikasının Türkiye'yi siyasi ve askeri olarak güçlendirdiği açık. Doğu Akdeniz ve Libya hamlesiyle Ankara'nın bölgesel gücü yeni bir aşamaya geçti. **Bütün aktörler bu yeni realitenin farkında.** Kasım 2019'da Serrac hükümetiyle iki mutabakat imzalayarak Türkiye'nin Libya iç savaşındaki dengiyi değiştirdiğini ve stratejik kazanımlar elde ettiğini herkes kabul ediyor. Bu sürpriz başarının, aynı zamanda Fransa, Yunanistan, Mısır ve BAE gibi ülkelerin güç kaybına sebep olduğu üzerinde duruluyor.

Kimi Avrupa ülkelerine göre Ankara, Moskova'ya dengeleyecek bir aktör olarak görülebilir. Kimisine göre Suriyeli mülteciler konusunda AB'yi sıkıştıran Türkiye, şimdi de Doğu Akdeniz ve Kuzey Afrika üzerinde güç temerküzü yapıyor. İtalya gibi, NATO üyesi Türkiye'nin [Rusya](#)'ya dengelemesinden memnun olan da var. Fransa gibi, **"daha fazla Türkiye, daha az Rusya demek değildir"** söylemiyle Kuzey Afrika'daki çıkarlarının tehlikeye düştüğünü saklamaya çalışanlar var. Türkiye'nin artan bölgesel etkinliğini her başkent kendi menfaatine göre değerlendirmesi ve buna göre ilişki/ ittifak kurma çabasında olması anlaşılabilir tepkiler. Neticede Ankara da Washington, Moskova, Berlin ya da Paris ile benzer reel güç analizleri üzerinden ilişki kuruyor.

Türk dış politikası üzerine yapılan tartışmanın ikinci düzlemi ise hayli sorunlu. Propaganda ve etiketleme amaçlı. 2013'ten itibaren devam eden Türkiye karşıtı ideolojik kampanyanın unsurları durumunda. Temel güdüsü de Ankara'nın eski **"muvafık ve aza razı olan"** reflekslerine dönmesini sağlamak. İçi boşalmış **"müttefiklik, uzlaşma ve itibar"** argümanlarıyla Türkiye'yi birçok alandan geri çekilmeye ikna etmek hatta buna zorlamak. Sözelimi Ankara'nın Suriye, Irak, Libya, Somali ve Katar'daki askeri varlığını konu eden yorumlar sıklıkla **"Yeni Osmanlı yayılcılık"** senaryoları yazıyorlar. Altında da **"İslamcı"** ya da **"Müslüman Kardeş taraftarı"** bir niyet arıyorlar. Türkiye'yi bir süredir **"Erdoğan'ın ülkesi"** diye

tanımlayan müzmin muhalifler için ise izlenen aktif dış politika Başkan Erdoğan'ın "**saldırgan**" emellerinin son tezahürü. Onlara göre, Suriye ve Irak'ın kuzeyinde PKKYPG'ye yapılan operasyonlar da terörle mücadele değil; Erdoğan'ın "**DEAŞ ile mücadelenin müttefikleri Kürtlere saldırısı.**"

Son dört yılın dış politikası Ankara'nın bölgesel ve küresel türbülansa verdiği reel, kaçınılmaz ve cesur bir cevaptır. Arap isyanları ile bölgeyi bitemeyen iç savaş bataklığına çeviren statükocu Körfez ülkeleri ve buna göz yuman büyük güçlerin politikaları Türkiye'yi sert gücü de kullanan bir politikaya itti. Washington'ın DEAŞ ile mücadele adına PKK-YPG'ye "**terör koridoru**" kurdurması üzerine Ankara, Suriye'ye müdahil oldu. Irak Merkezi Hükümeti'nin ve Bölgesel Yönetimi'nin PKK ile mücadele edememesi üzerine Kuzey Irak'ta üsler kurdu. Yunanistan'ın maksimalist emelleri ve bunları teşvik eden bazı Avrupa ülkeleri yüzünden Doğu Akdeniz'e donanmasını indirdi; Libya ile askeri iş birliğine girdi. PKK ve FETÖ terör örgütlerine destek veren bazı NATO başkentlerinin müttefikliğinin içini boşaltmasından dolayı Rusya ile yeni iş birliklerine yöneldi. Koronavirüs salgını ile daha da derinleşen küresel türbülans döneminde Ankara, milli çıkarları temelinde aktivizmine devam edecek. Diplomasi öncelikli ve reel analize dayalı yeni politikalar geliştirecek. İstikrar ve paylaşımı temel alan bu aktivizmin sınırını kapasitesi belirler, propagandalar değil.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Yunanistan ve Fransa'nın büyük derdi (19.6.2020)**
- > **Doğu Akdeniz'deki güç rekabeti ve Türkiye (16.6.2020)**
- > **Merkel, Macron ve Miçotakis'i ikna edebilir mi? (13.6.2020)**

SABAH

SABAH